

Робота аграрного сектору економіки за 2013 рік

Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва в області з початку 2013 року має позитивну динаміку, так у січні-грудні 2013 року індекс склав – 128,4%, у тому числі:

у сільськогосподарських підприємствах – 138,5 %,

у господарствах населення – 113,1% .

Область займає 5 місце в Україні за темпом виробництва валової продукції та 1 місце за виробництвом валової продукції на 1 особу, також 3 місце по виробництву валової продукції на 100 га сільськогосподарських угідь.

Господарствами усіх категорій **у 2013 році одержано рекордний за роки незалежності врожай зернових і зернобобових культур** – 63,0 млн. т (у вазі після доробки), передусім за рахунок підвищення їхньої врожайності до середньосвітового рівня. Порівняно з 2012 роком виробництво зерна збільшилось на 36,3% при зростанні врожайності зернових культур на 8,7 ц з 1 га (або на 27,9%) та розширенні площі збирання на 1,0 млн. га (або на 6,8%).

Продовольчого зерна отримано 23,4 млн. т (37% загального обсягу), фуражних зернових культур – 39,6 млн. т (63%).

Сільськогосподарськими підприємствами вироблено 49,6 млн. т зерна (78,7% загального валового збору), господарствами населення – 13,4 млн. т (21,3%). Урожайність зернових культур в аграрних підприємствах (43,0 ц з 1 га) вища, ніж у господарствах населення, на 11,6 ц (або в 1,4 рази).

Слід зазначити, що такий урожай зернових культур зумовлено, насамперед, значним зростанням виробництва зернової кукурудзи (в 1,5 рази більше проти 2012 року), питома вага якої у загальному валовому зборі зерна досягла 49% (при середньому показнику за останні десять років 28%).

Зібрано досить високий урожай пшениці – 22,3 млн. т (в 1,4 рази більше проти 2012 року), що є третім показником за роки незалежності, за рахунок як збільшення зібраних площ, так і підвищення врожайності. За рахунок зростання врожайності на 2,3 ц з 1 га (на 10,9%) більше порівняно з 2012 роком зібрано ячменю – 7,6 млн. т (на 9,0%).

У 2013 році зібрано найвищий за всі роки спостереження врожай соняшнику 11,0 млн. т (у вазі після доробки), або на 31,6% більше проти 2012 року, що зумовлено значним підвищенням урожайності культури (на 5,2 ц з 1 га, або на 31,5%). Сільськогосподарськими підприємствами зібрано 9,4 млн. т соняшнику (85,5% загального обсягу), що на 32,3% більше ніж у 2012 році, при середній урожайності 22,8 ц з 1 га проти 17,4 ц у 2012 році.

Намолочено 1 млн. 597 тис. тонн зерна ранніх зернових (урожайності 35,4 ц/га), в тому числі -1 млн. 1116 тис. тонн пшениці, що на 515 тис. тонн більше 2012 року та 454 тис. тонн ячменю (144 тис. тонн більше 2012 року).

Динаміка виробництва зернових і зернобобових культур у 2013 році Кіровоградської області займає 6% до загальнодержавного валового збору (або 5 місце – 3781,4 тис. т)

Валове виробництво кукурудзи 2153 тис. тонн (урожайності 55,3 ц/га), соняшнику -1227 тис. тонн (урожайності 22,4 ц/га року та 11% займає до загальнодержавного збору в Україні).

Цукрових буряків з площі 8,4 тис. га накопано 284 тис. тонн, урожайність - 339 ц/га.

Вперше за останні роки у галузі тваринництва в області має місце тенденція до нарощування поголів'я великої рогатої худоби.

У 2013 році поголів'я ВРХ зросло на 6,2% (Україна - на 1%), у т.ч. корів - на 0,6 % (Україна - 99,6%), і станом на 1 січня 2014 року становить 133,4 та 64,1 тис. голів відповідно.

За темпами нарощування поголів'я ВРХ область знаходиться на 2 місці серед інших областей України, по нарощуванню поголів'я корів - на 5 місці.

За січень – грудень 2013 року усіма категоріями господарств області реалізовано на забій 69,5 тис. тонн худоби і птиці в живій вазі, вироблено 321,9 тис. тонн молока та 523,3 млн. штук яєць

Сільськогосподарськими підприємствами області за 2013 рік вироблено (реалізовано) 20,4 тис. тонн худоби і птиці в живій вазі, вироблено 46 тис. тонн молока та 176,9 млн. штук яєць, що у порівнянні з 2012 роком більше: м'яса - на 1,5 тис. тонн (7,9%), молока – на 2,1 тис. тонн (4,8%).

Станом на 1 січня 2014 року у господарствах усіх категорій налічувалось 133,4 тис. голів великої рогатої худоби, в тому числі корів - 64,1 тис. гол., свиней – 270,9 тис. гол., овець та кіз – 45,1 тис. гол., птиці усіх видів – 4759,7 тис. голів.

На поліпшення стану галузі тваринництва області у 2013 році вплинуло введення в дію молочно – товарну ферму на 600 голів корів ПП “Коріда-Сервіс” Світловодського району з обсягом виробництва 4,2 тис. т молока на рік. Зокрема завершено реконструкцію двох приміщень, відкрито доїльний зал та лінію з переробки молочної продукції та виробництва сирів.

Також введено в експлуатацію приміщення для утримання свиней на 300 голів у ФГ “Цвітна-Агро” Олександрівського району та І черга комплексу по розведенню і утриманню кролів-акселератів (на 500 голів) у Кіровоградському районі (ФГ " Товікро").

Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника по сільському господарству області за січень – листопад 2013 року становила 2246,0 грн., що складає 96,6 % від середньомісячної заробітної плати в сільському господарстві в цілому по Україні (2325,0 грн.) та 195,8% від розміру прожиткового мінімуму на працездатну особу (1147,0 грн.).

Темпи зростання заробітної плати у сільському господарстві є вищими від середніх в економіці області.

Індекс промислового виробництва харчових продуктів, напоїв у січні - грудні 2013 року до відповідного періоду минулого року склав 105,2 %.

У 2013 році було створено 4 сільськогосподарські кооперативи: СОК “Семеринки” із спільного використання сільськогосподарської техніки (Маловисківський район), СОК “Михайлівський” - з надання заготівельно - збутових послуг з реалізації сільськогосподарської продукції (Олександрівський район), СОК “Наше молоко” молочарського напрямку (Ульяновський район), СОК “Садко” молочарського напрямку (Компаніївський район).

Станом на 01 січня 2014 року в області налічується 29 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, у тому числі 16 – молочарських.

За 2013 рік в області проведено 3573 продовольчих ярмарків за участю сільськогосподарських товаровиробників, обслуговуючих кооперативів та особистих селянських господарств, на яких реалізовано 15,7 тис. тонн сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки на суму 189,2 млн. грн.

Протягом 2013 року згідно обласної програми «Центральний регіон –2015» виконаними є 43 проекти. Сума освоєних коштів, що була спрямована на реалізацію зазначених проектів складає 644, 2 млн. грн.

В галузі рослинництва реалізовано 22 проекти загальною вартістю – 176,4 млн. грн., найвагомішими з них є:

будівництво елеватора на базі ТОВ «Гермес-Трейдінг», Світловодського району, вартість проекту становила 160,0 млн. грн.. Потужність елеватора складає 94 000 тонн одночасного зберігання зерна, створено 53 нових робочих місць;

будівництво зерноскладу для наземного зберігання зерна на базі ФГ «Роксолана» Новгородківського району, вартість проекту – 200 тис. грн. Потужність – 50 тонн, створено 20 робочих місць;

реконструкція ферми під складські приміщення для зберігання зернових і технічних культур на базі ФГ «Родючість» Голованівського

району, загальна вартість проекту становила 1,2 млн.грн., потужність – 1000 тонн одночасного зберігання, створено 4 нових робочих місця.

В галузі тваринництва реалізовано 7 проектів загальною вартістю – 7,2 млн. грн., найвагомішими з них є:

будівництво комплексу по розведенню і утриманню кролів – акселератів на ФГ «Товікро» Кіровоградського району, вартість проекту становила 1,4 млн.грн. Створено 5 нових робочих місць;

реконструкція комплексу для утримання ВРХ та молодняку на ПСП «Зарічне» Петрівського району. Комплекс розрахований на утримання 100 голів ВРХ та 300 голів молодняку, створено 10 робочих місць;

капітальний ремонт свиногокомплексу на ТДВ «Колос» Знам'янського району, вартість проекту становила 2,0 млн. грн. Створено 5 нових робочих місць.

В харчовій промисловості реалізовано 9 проектів загальною вартістю – 420,9 млн. грн. найвагомішими з них є:

будівництво заводу по переробці насіння соняшнику на ПАТ «ГрадОлія» у м. Кіровоград, вартість проекту – 292,4 млн.грн. Завод розрахований на переробку насіння соняшнику потужністю 180,0 тис. тонн/рік, створено 179 нових робочих місць;

реконструкція з розширенням м'ясожирового цеху ТДВ «Ятрань» у м. Кіровоград, вартість проекту – 47,8 млн.грн. Потужність переробки ВРХ – 20,0 тис. голів/рік, свиней – 120,0 тис. голів/рік;

В категорії «інші» виконаними є 5 проектів, загальною вартістю – 39,6 млн. грн.

Найбільш знакові події у галузі сільського господарства 2013 році:

11 грудня 2013 року відбулася нарада на тему: «Сільське господарство Кіровоградської області – ресурсна основа для харчової промисловості України», в якій приймали участь керівники Ізраїльської фірми.

Основною метою зустрічі було загострити увагу на проблемах харчової промисловості, а саме на збільшенні обсягів переробки сільськогосподарської продукції власного виробництва та підвищенні її конкурентоспроможності.

З 3 по 5 жовтня 2013 року в області відбулися масштабні заходи, а саме III Міжнародний Інвестиційний форум Кіровоградської області ELISAVETGRAD INVESTMENT DAY – 2013 та Перша всеукраїнська агропромислова виставка "АГРОЕКСПО – 2013", відкриття Світловодського річкового терміналу, який збудовано із застосуванням новітніх технологій. Участь у заходах взяли представники міністерств, департаментів, банківської сфери та керівники сільськогосподарських підприємств області.

За сприяння департаменту агропромислового розвитку та участю компанії «Тетра Пак» у рамках всесвітнього Дня молока **24 вересня 2013 року** в Новомиргородському районі з метою пропаганди здорового способу життя та популяризації обласної програми «Молоко Кіровоградщини». Проведено свято «Шкільне молоко» для дітей молодшого шкільного віку.

Програма «Шкільне молоко» покликана зміцнити здоров'я підростаючого

09 серпня 2013 року відбулася Всеукраїнська нарада запитань особливостей посіву озимих під урожай 2014 року та оптимізації структури посівних площ під головуванням заступника Міністра аграрної політики та продовольства В.М. Давиденка. У нараді взяли участь представники аграрного сектору 11 областей, Автономної Республіки Крим та компанії "Daewoo International Corporation" (Республіка Корея).

З 22 по 25 травня 2013 року на території Національного комплексу «Експоцентр України» м. Київ відбулася XXV Міжнародна агропромислова виставка «Агро – 2013». В якій взяли участь ПГ «Креатив» м. Кіровоград, ПП «Віктор і К» м. Світловодськ, ТОВ «Три Стар» Кіровоградського району, «Новоукраїнський комбінат хлібопродуктів» та СТОВ «Степ – Агро» Новоукраїнського району, ФГ «Золота коза» Новоархангельського району, ТОВ «Росина» Новомиргородського району та інші.

Пріоритети на 2014 рік у сільському господарстві:

Проводитиметься **активна співпраця із корейськими компаніями** щодо реалізації інвестиційних проектів в аграрному секторі.

На даний час вже створено спільне українсько-корейське підприємство. На його базі у Бобринецькому районі (с. Чарівне) буде утворено науково-виробничий комплекс, на будівництво якого передбачається залучити понад 2 мільйони доларів. Це дасть можливість налагодити виробництво якісної овочевої продукції, здійснювати її зберігання та переробку, а також забезпечити підготовку фахових спеціалістів у галузі овочівництва.

Із Нижньосілезьким воєводством Республіки Польща опрацьовується питання щодо створення на території області оптового ринку сільськогосподарської продукції. Інвестором виступає компанія "Креатив-Груп".